

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 28 maja 2024 r.

ZP-KNPS.431.7.7.2024.EL

Pani
Marta Markowska
Dyrektor
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Miliczu

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 2, 3 i 8 kwietnia 2024 r. na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 190), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323), art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993), art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 246) oraz art. 10 ust. 13 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1923) zespół kontrolerów: Ewa Lasota - starszy specjalista, przewodniczący zespołu oraz Agnieszka Toporowska-Karp – starszy specjalista, kontroler z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Ośrodku Pomocy Społecznej w Miliczu z zakresu warunków nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, warunków nabywania prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zasad i trybu postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, warunków nabywania prawa do zasiłków dla opiekunów oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, oraz warunków nabywania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie

albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych obejmowała okres od dnia 1 listopada 2023 r. do dnia 2 kwietnia 2024 r., kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów obejmowała okres od dnia 1 października 2023 r. do dnia 2 kwietnia 2024 r., kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów od dnia 14 maja 2014 r. do dnia 2 kwietnia 2024 r. natomiast kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem” obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 2 kwietnia 2024 r.

Kontrola realizowana jest zgodnie z zatwierdzonym w dniu 19 grudnia 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2024 r.

Ustalenia dokonane w trakcie kontroli zostały przedstawione w Projekcie Wystąpienia Pokontrolnego doręczonego Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Miliczu w dniu 2.05.2024 r. Do Projektu Wystąpienia Pokontrolnego nie wniesiono zastrzeżeń.

W okresie od 10.05.1995 r. do 31.01.2015 r. Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Miliczu kierowała Pani Anna Milian. Obecnie jednostką kieruje Pani Marta Markowska zatrudniona od 22.01.2007 r., pełniąca funkcję Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Miliczu od dnia 2.02.2015 r.

(dowód: akta kontroli, str. 39)

Burmistrz Gminy Milicz upoważnił:

1. Panią Martę Markowską – Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Miliczu na podstawie:

– Zarządzenia nr 317/2019 z dnia 31.12.2019 r. do:

- a) prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych,
- b) prowadzenia postępowań w sprawach zasiłków dla opiekunów, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych (...),
- c) do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych,
- d) do przekazywania do biur informacji o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2

ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy,

- e) do działania we wszystkich czynnościach mających na celu dochodzenie należności z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego, (...),
- f) do prowadzenia postępowań w sprawach jednorazowego świadczenia i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych, postanowień i zaświadczeń, (...).

2. Panią Monikę Miziniak (Bielecką) – Zastępcę Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Miliczu na podstawie:

- Upoważnienia nr O.0052.10.2014 z dnia 15.05.2014 r. do załatwiania indywidualnych spraw, w tym wydawania aktów administracyjnych w zakresie zasiłków dla opiekuna.
- Upoważnienia nr O.0052.1.2017 z dnia 19.01.2017 r. do załatwiania indywidualnych spraw, w tym do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, zasiłków pielęgnacyjnych, jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka, zasiłków dla opiekuna, świadczeń z funduszu alimentacyjnego wraz z podejmowaniem działań wobec dłużników alimentacyjnych, (...), świadczenia „Za życiem”.
- Upoważnienia nr S.0052.3.2020 z dnia 23.01.2020 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych, do prowadzenia postępowań w sprawach zasiłków dla opiekunów, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych, (...), do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych, do przekazywania do biur informacji o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, do działania we wszystkich czynnościach mających na celu dochodzenie należności z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego, (...), do prowadzenia postępowań w sprawach jednorazowego świadczenia i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych, postanowień i zaświadczeń, (...).

3. [REDAKCYJNA] – pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Miliczu na podstawie:

- Upoważnienia nr OPS.112.1.2020 z dnia 13.01.2020 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji, do prowadzenia postępowań w sprawach o przyznanie jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000 zł z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji.
4. [REDACTED] pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Miliczu na podstawie:
 - Upoważnienia nr OPS.112.2.2020 z dnia 13.01.2020 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji, do prowadzenia postępowań w sprawach o przyznanie jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000 zł z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji.
 5. [REDACTED] pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Miliczu na podstawie:
 - Upoważnienia nr OPS.112.1.2020 z dnia 13.01.2020 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji, do prowadzenia postępowań w sprawach o przyznanie jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000 zł z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji.
 6. [REDACTED] pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Miliczu na podstawie:
 - Upoważnienia nr OPS.112.4.2020 z dnia 13.01.2020 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji, do prowadzenia postępowań w sprawach o przyznanie jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000 zł z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji, do prowadzenia postępowań w sprawach o ustalenie wypłaty i zasiłków dla opiekunów z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji.
 7. [REDACTED] pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Miliczu na podstawie:
 - Upoważnienia nr OPS.112.5.2020 z dnia 13.01.2020 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji, do prowadzenia postępowań w sprawach o przyznanie jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000 zł z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji.
 8. [REDACTED] - pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Miliczu na podstawie:

- Upoważnienia nr OPS.112.6.2020 z dnia 13.01.2020 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji, do prowadzenia postępowań w sprawach o przyznanie jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000 zł z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji.
9. [REDACTED] - pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Miliczu na podstawie:
- Upoważnienia nr OPS.112.7.2020 z dnia 13.01.2020 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji, do prowadzenia postępowań w sprawach o przyznanie jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000 zł z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji.
10. [REDACTED] - pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Miliczu na podstawie:
- Upoważnienia nr OPS.112.8.2020 z dnia 13.01.2020 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji, do prowadzenia postępowań w sprawach o przyznanie jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000 zł z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji, do prowadzenia postępowań w sprawach o ustalenie wypłaty i zasiłków dla opiekunów z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji.
11. [REDACTED] - pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Miliczu na podstawie:
- Upoważnienia nr OPS.112.9.2020 z dnia 13.01.2020 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji, do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia postępowania z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji.
12. [REDACTED] - pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Miliczu na podstawie:
- Upoważnienia nr OPS.112.1.2022 z dnia 3.08.2022 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji, do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu

alimentacyjnego oraz podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia postępowania z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji.

13. [REDACTED] - pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Miliczu na podstawie:
- Upoważnienia nr OPS.112.2.2022 z dnia 4.11.2022 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji, do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia postępowania z wyłączeniem wydawania w tych sprawach decyzji.

(dowód: akta kontroli, str.47-56)

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zajmowali się:

1. Pani Marta Markowska – Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Miliczu – zatrudniona [REDACTED], na stanowisku Dyrektora od 2.02.2015 r.
2. Pani Monika Miziniak – Zastępca Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Miliczu –

[illegible]

(dowód: akta kontroli, str. 57)

Wojewoda Dolnośląski ocenia **pozytywnie z nieprawidłowościami** działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Miliczu w zakresie przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych, zasiłków dla opiekunów oraz jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł, z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie:

1. Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323) - zwanej dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych.
2. Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. 2023 r., poz. 1340).
3. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481).
4. Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993) – zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
5. Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 1341).
6. Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 246).
7. Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1923).
8. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie wzoru wniosku o jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się

dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (Dz. U. z 2016 r., poz. 2234).

9. Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.) – zwanej dalej k.p.a.
10. Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t. j. Dz.U. z 2024 r., poz. 17).
11. Ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (t. j. Dz.U. z 2021 r., poz.672 ze zm.)
12. Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 167 ze zm.) - zwanej dalej ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy.

Podczas kontroli dokumenty udostępniał i wyjaśnień udzielał:

1. Pani Marta Markowska – Dyrektor OPS w Miliczu
2. Pani Monika Miziniak – Z-ca Dyrektora OPS w Miliczu.

Informacje ogólne:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Miliczu został powołany na mocy Uchwały Nr V/31/90 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 12.09.1990 r.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek działał w oparciu o :

- Statut przyjęty Uchwałą Nr XXI/91/2019 r. Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 23.09.2019 r. w sprawie uchwalenie statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Miliczu.
- Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem nr 11/19 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Miliczu z dnia 31.12.2019 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miliczu.

Uchwałą Nr XXI/97/2019 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 23.09.2019 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej „Milickie Centrum Usług Wspólnych” oraz nadania jej statutu, obsługa administracyjna, finansowa i organizacyjna od 1.01.2020 r. Ośrodka Pomocy Społecznej w Miliczu została powierzona Milickiemu Centrum Usług Wspólnych.

Od 1.01.2020 r. porozumieniem na podstawie art. 22 ustawy z dnia 21.11.2008 r. o pracownikach samorządowych pracownicy zostali przeniesieni do Ośrodka Pomocy Społecznej w Miliczu.

[Redacted text block]

(dowód: akta kontroli str.37)

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Ośrodek Pomocy Społecznej w Miliczu informacje o terminach i możliwości złożenia wniosków o świadczenia udostępnia na stronie internetowej [tut.](http://www.opsmilicz.com.pl) Ośrodka www.opsmilicz.com.pl, w mediach społecznościowych (facebook) oraz na stronie Urzędu Miejskiego w Miliczu www.milicz.pl. Informacja ta udzielana jest również na łamach tygodnika lokalnego <Głos Milicza> oraz w bezpośrednich kontaktach z klientem i telefonicznie. Informacja o terminach składania wniosków wywieszana jest również na tablicy ogłoszeń [tut.](#) Ośrodka jak również na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego”.

(dowód: akta kontroli, str.41)

Wypłaty świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł, o którym mowa w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” realizowane są na wskazany we wniosku rachunek bankowy. W wyjątkowych przypadkach, np. w sytuacji marnotrawienia świadczeń wypłata realizowana jest w formie gotówkowej w kasie banku BS przy współudziale asystenta rodziny .

(dowód: akta kontroli, str.43)

Godziny pracy Ośrodka Pomocy Społecznej w Miliczu:

poniedziałek – od 7.30 do 15.30,

wtorek, od 7.30 do 15.30,

środa – od 7.30 do 15.30,
czwartek – od 7.30 do 15.30,
piątek – od 7.30 do 15.30.

(dowód: akta kontroli, str.45)

Z informacji przekazanej przez Dyrektora OPS w Miliczu wynika, iż „W okresie objętym kontrolą do OPS w Miliczu nie wpływały skargi dotyczące obsługi klienta w związku z realizacją zadań objętych kontrolą, wynikających z ustaw: o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, świadczeniem <Za życiem> i wypłacie zasiłków dla opiekunów. Również nie było zastrzeżeń co do osób realizujących wyżej wymienione zadania. W kontrolowanym okresie na ręce Burmistrza wpływały liczne podziękowania za profesjonalną obsługę i pracę całego działu świadczeń rodzinnych. Gmina Milicz otrzymała również certyfikat od Prezesa Krajowego Rejestru Długów BIG S.A. za skuteczne motywowanie dłużników alimentacyjnych do spłaty zaległych zobowiązań”.

(dowód: akta kontroli, str.61-70)

Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej pod pozycją nr 17

1. Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Wypłata świadczeń rodzinnych realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323). Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

W okresie objętym kontrolą do dnia 2.04.2024 r. do Ośrodka Pomocy Społecznej w Miliczu wpłynęło 470 wniosków o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych. Do instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazano 10 wniosków. Do innych organów według właściwości nie przekazano żadnych wniosków. Nie zamknięto bez nadania biegu lub bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania

się z obowiązku uzupełniania danych w ustawowo wyznaczonym terminie żadnych wniosków.

W okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli w Ośrodku Pomocy Społecznej w Miliczu wypłacono 2 829 zasiłków rodzinnych, z czego na dziecko w wieku:

- do ukończenia 5 roku życia – 569,
- powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia – 2 147,
- powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia – 105,
- powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia – 5.

Ośrodek wypłacił 2 087 dodatków do zasiłku rodzinnego, z tego z tytułu:

- urodzenia dziecka – 6,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 77,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 1 ustawy – 86,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 2 ustawy – 51,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia – 98,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia – 423,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 188,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 6,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 356,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 796.

Ośrodek zrealizował również wypłatę 4 530 zasiłków pielęgnacyjnych, 1 156 świadczeń pielęgnacyjnych, 19 specjalnych zasiłków opiekuńczych, 29 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz 153 świadczenia rodzicielskie.

OPS w Miliczu w okresie objętym kontrolą do dnia 2.04.2024 r. zrealizował wypłatę świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 4 934 180,36 zł.

W okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli świadczenia rodzinne pobierało 1 305 rodzin. Do zasiłku rodzinnego uprawnionych było 256 rodzin, w tym:

- na 1 dziecko – 71 rodzin,
- na 2 dzieci – 98 rodzin,
- na 3 dzieci – 57 rodzin,
- na 4 i więcej dzieci – 30 rodzin.

W okresie objętym kontrolą do dnia kontroli w Ośrodku Pomocy Społecznej w Miliczu wydano 485 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych w tym 20 decyzji odmowych. Od treści wydanych decyzji 8 wnioskodawców wniosło odwołanie do organu II instancji. W 4 przypadkach SKO uchyliło decyzję organu właściwego i rozstrzygnęło sprawę. W 1 przypadku SKO uchyliło decyzję organu właściwego i przekazało sprawę do ponownego rozpatrzenia. W 3 przypadkach SKO nie wydało jeszcze rozstrzygnięcia.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń rodzicielskich, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami o następujących numerach:

- 1.B.P.** – OPS.ŚR.ZP/000728/24 z dnia 12.02.2024 r.
- 2.A.G.** - OPS.ŚR.ZP/000748/24 z dnia 23.02.2024 r.
- 3.B.S.** – OPS.ŚR.513A/000717/24 z dnia 6.02.2024 r.
- 4.K.J.** – OPS.ŚR.B/000148/23 z dnia 9.11.2023 r.,
OPS.ŚR.ZR/000163/23 z dnia 10.11.2023 r.
- 5. E.P.** – OPS.ŚR.B/000305/23 z dnia 16.11.2023 r.
- 6. M.N.** – OPS.ŚR.SZO/000307/2023 dnia 16.11.2023 r.
- 7. D.J.** – OPS.ŚR.SZO/000062/23 z dnia 24.10.2023 r.
- 8. M.M.** – OPS.ŚR.ZP/000731/24 z dnia 12.02.2024 r.
- 9. M.L.** – OPS.ŚR.ZP/000731/24 z dnia 12.02.2024 r.
- 10. B.B.** – OPS.ŚR.ZR/000348/23 z dnia 21.11.2023 r.
- 11.A.U.** – OPS.ŚR.ZR/000620/24 z dnia 8.01.2024 r.
- 12.U.K.** – OPS.ŚR.ZR/000096/23 z dnia 3.11.2023 r.
- 13.J.B.** – OPS.ŚR.ZR/000182/23 z dnia 13.11.2023 r. ze zm.
- 14.P.I.** – OPS.ŚR.ZR/000115/23 z dnia 6.11.2023 r.
- 15.A.G.** – OPS.ŚR.B/000520/23 z dnia 4.12.2023 r.

16.K.N. - OPS.ŚR.ZR/000663/23 z dnia 23.01.2024 r.

17.A.T. - OPS.ŚR.ZR/000513/23 z dnia 30.11.2023 r.
OPS.ŚR.ŚR/000659/24 z dnia 23.01.2024 r.

18.R.P. - OPS.ŚR.ŚR/00745/24 z dnia 23.02.2024 r.

19.J.J. - OPS.ŚR.B/000605/24 z dnia 4.01.2024 r.

20.P.K. - OPS.ŚR.ZR/000677/24 z dnia 25.01.2024 r.

21.W.L. - OPS.ŚR.ZR/0000091/23 z dnia 3.11.2023 r.

22.A.S. - OPS.ŚR.ZR/000623/24 z dnia 9.01.2024 r.

23.L.K. - OPS.ŚR.SZO/000575/23 z dnia 13.12.2023 r.

24.I.R. - OPS.ŚR.ŚR/001294/23 z dnia 3.11.2023 r.

25.M.P. - OPS.ŚR.ZR/000634/24 z dnia 11.01.2024 r.

26.A.K. - OPS.ŚR.ZR/000184/23 z dnia 13.11.2023 r.

27.K.C. - OPS.ŚR.ZR/000516/23 z dnia 1.12.2023 r.

28.J.L. - OPS.ŚR.ZR/000085/23 z dnia 31.10.2023 r.

29.I.K. - OPS.ŚR.ZR/000161/23 z dnia 10.11.2023 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację dotyczącą przyznania:

- 44 zasiłków rodzinnych oraz 63 dodatków do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:
 - urodzenia dziecka – 2,
 - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego –2,
 - samotnego wychowywania dziecka – 2,
 - wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 17,
 - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego –4,
 - rozpoczęcia roku szkolnego – 26,
 - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 9,
 - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 1,
- 3 zasiłków pielęgnacyjnych,
- 3 świadczeń pielęgnacyjnych,
- 3 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka,
- 3 specjalnych zasiłków opiekuńczych,

- 3 świadczeń rodzicielskich.

W OPS w Miliczu w skontrolowanych decyzjach wysokość kwot przyznanych świadczeń była zgodna z kwotami zasiłków wraz z dodatkami określonymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna. Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39 i art. 46 k.p.a. (za wyjątkiem sprawy nr 4 (K.J.), nr 17 (A.T.) oraz nr 21 (W.L.).

Podstawowym dokumentem wymagany do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniała data wpływu do Ośrodka. Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz dane członków ich rodzin. Ponadto dokumentacja zawierała akty zgonu, orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia szkoły/oświadczenia strony o uczęszczaniu dziecka do szkoły – w przypadku gdy dziecko ukończyło 18 rok życia, prawomocne wyroki sądu rodzinnego orzekające rozwód.

OPS w Miliczu samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika,
- przesyłanego drogą elektroniczną za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny systemu informacji oświatowej.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone było terminowo.

W sytuacji, gdy na dzieci zasądzone były świadczenia alimentacyjne i osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu lub

ugodzie sądowej do wniosku załączone były zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

W celu określenia dochodu strona składała oświadczenie o wysokości uzyskanego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy innego dochodu niepodlegającego opodatkowaniu.

Osoba ubiegająca się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania do wniosku dołączała odpowiednie zaświadczenie/oświadczenie o uczęszczaniu do szkoły poza miejscem zamieszkania.

Przy wnioskach o ustalenie prawa do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka znajdowały się akty zgonu drugiego z rodziców dziecka.

W aktach dotyczących ustalania prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka znajdowały się dodatkowo stosowne zaświadczenia lekarza/położnej potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Dyrektor Ośrodka poinformował iż:

„Ośrodek Pomocy w Miliczu przy składaniu wniosku o świadczenie pielęgnacyjne występuje z wnioskiem o udostępnienie danych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o wydanie zaświadczenia o przebiegu ubezpieczenia oraz wskazanie okresów, za jakie powinny być opłacane składki społeczne. Z wnioskami do ZUS występujemy wobec osób, które wcześniej nie miały wyliczonych okresów składkowych i nieskładkowych tj. 20/25 letniego okresu, za który należy opłacać składkę społeczną” .

(dowód, akta kontroli, str.59)

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W skontrolowanych sprawach, w których Wnioskodawcą lub członkiem rodziny była osoba legitymująca się orzeczeniem o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności,

organ nie weryfikował danych tych osób w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności /EKSMoON/. Postępowanie kontrolne wykazało, w odniesieniu do decyzji ustalających prawo do świadczeń rodzinnych uzależnionych od niepełnosprawności (przykładowo sprawa nr 1 (B.P) nr 2 (A.G), że w aktach tych spraw znajdowały się dodatkowe dokumenty, tj. orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wydane przez powiatowe zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności, natomiast nie było w nich informacji potwierdzających weryfikację członka rodziny z niepełnosprawnością w systemie, o którym wyżej mowa.

Zgodnie z art. 77 k.p.a. fakty znane organowi z urzędu nie wymagają zbierania dodatkowych dowodów. Jednak przepis szczególny, którym jest art. 23b ust. 1 pkt 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych, wprowadza w omawianym zakresie dodatkowe wymogi.

Zgodnie z jego treścią organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczeń rodzinnych są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, oraz drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny z systemu informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, odpowiednio: informacji o legitymowaniu się odpowiednim orzeczeniem wydanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2021 r. poz. 573 i 1981 oraz z 2022 r. poz. 558, 1700 i 1812), obejmującej następujące dane: a) datę i rodzaj wydanego orzeczenia, b) wskazania, o których mowa w art. 6b ust. 3 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, c) datę powstania niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, d) datę złożenia wniosku o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności albo o stopniu niepełnosprawności, e) okres, na jaki zostało wydane orzeczenie, w związku z tym, weryfikacja osób za pomocą internetowego portalu informacyjno-usługowego /empatia/ w elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności /EKSMoON/ ma charakter obligatoryjny.

Jednocześnie należy wskazać, iż weryfikacja osoby w EKSMoON nie musi być potwierdzona wydrukiem. W aktach sprawy, zgodnie z zasadą pisemności zawartą w art. 14 k.p.a, można dokonać adnotacji o przeprowadzonej weryfikacji. Natomiast wskazanie osoby oraz daty przeprowadzonego sprawdzenia pozwala zapewnić zgodność dokumentów elektronicznych z dokumentami papierowymi oraz stwierdzić, iż czynności dokonano w trakcie prowadzonego postępowania, a nie, np. po jego zakończeniu.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Organ nie weryfikuje wnioskodawców i członków ich rodzin legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności w systemie Eksmoon, przykładowo sprawa Pani A.G, ponieważ do każdego wniosku o ustalenie prawa do świadczeń uzależnionych od niepełnosprawności, wnioskodawcy dołączali odpis orzeczenia z pieczętką prawomocności i ostateczności. Będąc w posiadaniu wersji papierowej dokumentów organ nie weryfikował orzeczeń o niepełnosprawności w bazie Eksmoon. Dołączone we wniosku orzeczenie uprawnia do przyznania pozytywnej decyzji. W przypadku braku papierowej wersji orzeczenia przy składaniu wniosku weryfikujemy orzeczenie w systemie Eksmoon. We wniosku o zasiłek wnioskodawcy składają oświadczenie, że są świadomi odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Orzeczenie jako dokument urzędowy w rozumieniu art. 76 par. 1 k.p.a stanowi dowód tego, co zostało urzędowo w nim stwierdzone”.

(dowód akta kontroli str.99)

2. W skontrolowanych sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych, w podstawie prawnej decyzji, przywoływano nieaktualne Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 lipca 2018 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodziny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna zamiast obecnie obowiązujące Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481).

Art. 107 § 1 k.p.a. w sposób jasny i precyzyjny wskazuje, jakie składniki winna zawierać decyzja. Wśród nich znajduje się podstawa prawna decyzji administracyjnej, która musi być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w danej sprawie przepisów zarówno prawa formalnego i materialnego wraz z powołaniem źródeł

jego publikacji. Organ administracji publicznej powinien także podać miejsce publikacji tekstu pierwotnego lub jednolitego tekstu aktu oraz wskazać dane dotyczące ostatniej nowelizacji aktu.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W podstawach prawnych decyzji przyznających prawo do świadczeń rodzinnych Organ przywołuje uchylone akty prawne tj. rozporządzenie MR,P i PS z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie ŚR (...) oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 lipca 2018 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się (...) zamiast aktualnie obowiązujących aktów prawnych, przykładowo sprawa Pani E.P, ponieważ decyzje są opracowywane w pośpiechu i błąd wyniknął z przeoczenia podczas aktualizacji szablonów. Szablony decyzji zostały zmienione z zaleceniem stosowania i będziemy stosować aktualne podstawy prawne:

- 1. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych*
- 2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna”.*

(dowód akta kontroli str.97)

3. W skontrolowanych sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych w pouczeniu decyzji administracyjnych dotyczących świadczeń rodzinnych, w których odstąpiono od uzasadnienia decyzji, przykładowo sprawa nr 1 (B.P.) – [REDACTED]. Organ błędnie pouczył Strony o środkach zaskarżenia decyzji. Organ wskazał, że Strona może złożyć odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w terminie 14 dni od daty doręczenia.

Zgodnie z treścią art. 107 § 1 pkt 7 k.p.a. decyzja administracyjna zawiera pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania. Pouczenie o środkach zaskarżenia decyzji określa charakter decyzji, czy jest ona nieostateczna, czy też jest ostateczna i w jakim trybie można dokonać jej weryfikacji. Pouczenie stanowi wyraz realizacji m.in. zasady pogłębiania

zaufania (art. 8 k.p.a.) oraz zasady udzielania informacji (art. 9 k.p.a.) na każdym etapie postępowania, ale jest także obligatoryjnym elementem każdej decyzji. Pouczenie stanowi na gruncie k.p.a. ważny element realizacji zasady czynnego udziału strony w postępowaniu. Zawiera informacje dotyczące trybu zaskarżenia w toku instancji administracyjnych, wniesienia skargi do sądu administracyjnego lub też przeniesienia sprawy na drogę postępowania przed sądem powszechnym.

Zatem w pouczeniu decyzji Organ winien wskazać, że Stronie przysługuje prawo do wniesienia skargi do Sądu Administracyjnego.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W decyzjach przyznających, w których Organ odstąpił od uzasadnienia decyzji, z uwagi na fakt, iż decyzja jest zgodna z żądaniem strony, stronę błędnie pouczone o środkach odwoławczych, ponieważ Organ błędnie zinterpretował przepisy prawa. Powodem błędnej interpretacji przepisów prawa jest zbyt mała ilość szkoleń w tym zakresie i nadmierne obciążenie pracowników. Pracownicy są wielozadaniowi. Po reorganizacjach kadrowych zlikwidowano Punkt Przyjęć wniosków w naszym dziale. Obecnie wnioski przyjmowane są przez każdego pracownika, który niejednokrotnie będąc w trakcie opracowywania decyzji musi przerywać nad nią pracę i obsłużyć klienta. Powoduje to powstawanie błędów i pomyłek w treści opracowanych decyzji. Organ zastosuje się do obowiązujących przepisów k.p.a. W trakcie kontroli szablon pouczenia w takich przypadkach został już zmieniony i będzie poprawnie stosowany”.

(dowód: akta kontroli, str.91)

4. W sprawie nr 8 (M.M.) Organ decyzją znak [REDAKTOWANO] r. przyznał stronie prawo do świadczenia pielęgnacyjnego „na okres od [REDAKTOWANO] – jednak nie dłużej niż do dnia, w którym nowe orzeczenie o niepełnosprawności albo nowe orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, stanie się ostateczne”.
- Z akt sprawy wynika, iż dziecko na które ustalone zostało świadczenie legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności z dnia 19.08.2022 r. [REDAKTOWANO] i uprawniającym do pobierania świadczenia.

W związku z powyższym na dzień ustalania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego nie ma zastosowania art. 1 ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących zachowaniu ważności niektórych orzeczeń o niepełnosprawności oraz orzeczeń o stopniu

niepełnosprawności i prawo do świadczenia pielęgnacyjnego powinno być przyznane zgodnie z art. 24 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Zgodnie z ww. artykułem prawo do zasiłku pielęgnacyjnego lub świadczenia pielęgnacyjnego ustala się na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. W przypadku wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności na czas określony prawo do zasiłku pielęgnacyjnego lub świadczenia pielęgnacyjnego ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia.

Dlatego też prawidłowy okres przyznania świadczenia powinien zawierać się

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W decyzji omyłkowo przyznano świadczenie pielęgnacyjne [REDAKTOWANO] zamiast do daty ważności orzeczenia czyli do 31.08.2024 r. W lutym br. wydawane były decyzje przedłużające ważność decyzji uzależnionych od orzeczeń, których ważność upłynęła w okresie po dniu 5 sierpnia 2023 r. i przed dniem 30.09.2024 r. i przez przypadek wniosek o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego został potraktowany jako przedłużenie do 30.09.2024 r. W zamyśle Organu było przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego od razu do dnia 30.09.2024 r. Po analizie przepisu Organ stwierdza, że faktycznie najpierw powinien wydać decyzję przyznającą [REDAKTOWANO], a potem ewentualnie ją zmienić co do okresu przyznania świadczenia do 30.09.2024 r.”.

(dowód: akta kontroli, str.127-134)

5. W sprawach dotyczących ustalania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego, przykładowo sprawa nr 6 (M.N) Organ rozstrzygnął w sentencji decyzji dotyczącej przyznania specjalnego zasiłku opiekuńczego o przyznaniu składki na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne.

Na podstawie art. 66 ust.1 pkt 28 i art. 75 ust.11 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 146) o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. Obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego osób posiadających ustalone prawo do wskazanego wyżej świadczenia obejmuje okres od dnia przyznania tegoż

świadczenia - do dnia utraty prawa do jego pobierania (art. 73 pkt 10 wskazanej ustawy). Osoby zgłasza do ubezpieczenia zdrowotnego wójt, burmistrz lub prezydent miasta jak również opłaca składki na ubezpieczenie zdrowotne osób, którym przyznano prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 497), zasady podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym osób rezygnujących z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem, za które ośrodek pomocy społecznej opłaca składkę, regulują przepisy o pomocy społecznej. Stosownie natomiast do treści art. 6 ust. 2a tej ustawy za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne wójt, burmistrz lub prezydent miasta opłaca składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od podstawy określonej w punktach 1 i 2 tego przepisu – przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) odpowiednio 20-letniego przez kobietę i 25- letniego przez mężczyznę.

Okres opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne stanowi – zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz.1251) – okres składkowy.

Konsekwencją wydania decyzji przyznającej świadczenie opiekuńcze jest obowiązek organu do dokonania stosownych zgłoszeń do ubezpieczeń (jeżeli zachodzi taka konieczność). Jest to czynność materialno – techniczna i nie podlega rozstrzygnięciu w drodze decyzji. Taki sposób postępowania został utrwalony również w orzecznictwie.

„Obowiązkiem organu administracji publicznej (wspomnianego wójta, burmistrza lub prezydenta miasta) jest więc niezwłoczne dokonanie zgłoszenia takiej osoby do ubezpieczenia zdrowotnego i opłacanie należnej składki, co oczywiście, po przeprowadzeniu analizy czy osoba ta nie ma innego tytułu ubezpieczenia zdrowotnego. (...) Naczelny Sąd Administracyjny podkreśla, że zgłoszenie do ubezpieczenia zdrowotnego i opłacanie należnej składki stanowi czynność materialno-techniczną z zakresu administracji publicznej. Jakkolwiek bowiem zgłoszenie i opłacanie składki nie wymaga konkretyzowania w formie decyzji administracyjnej, to jednak stosowny obowiązek obciąża organ, zaś strona posiada uprawnienie do domagania się respektowania

należnych jej praw (prawa do ubezpieczenia zdrowotnego, z którego korzysta (...)) (wyrok NSA z dnia 5.10.2023 r., II GSK 1012/23).

Wobec powyższego, ustalenie składek i zgłoszenie do ubezpieczeń winno znaleźć odzwierciedlenie w pouczeniu decyzji przyznającej stosowne świadczenie (nie w orzeczeniu / sentencji decyzji). Można również poinformować stronę (pismem) o dokonaniu stosownych zgłoszeń do ubezpieczeń.

Należy wskazać, że żaden przepis ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jak i o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych nie nakłada na organ obowiązku orzekania w decyzji o opłacaniu składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe lub zdrowotne.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Organ w decyzji dotyczącej SZO orzekł o przyznaniu składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne przykład sprawy Pani M.N, Pani D.J., ponieważ pracownik miał w zamyśle potwierdzenie faktu przyznania składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, co miało mieć walor informacyjny dla wnioskodawcy. Wymieniony błąd wynika z błędnej interpretacji przepisów prawa. Organ zastosuje się do obowiązujących przepisów prawa. Tut. Ośrodek na bieżąco zastosuje w sentencji prawidłowy zapis i nie będzie wydawać decyzji odnośnie składki społecznej oraz zdrowotnej. Do powstałego błędu doszło przez ograniczoną ilość szkoleń w tym zakresie. Powyższa nieprawidłowość skorygowana została w bieżąco wydawanych rozstrzygnięciach”.

(dowód akta kontroli str.115-122)

6. W sprawie nr 17 (A.T.) Organ przed wydaniem decyzji administracyjnej przyznającej prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami wg mechanizmu „złotówka za złotówkę” nie zapewnił Stronie czynnego udziału w postępowaniu zgodnie z treścią art. 10 k.p.a. w zw. z art. 79 a k.p.a. Organ nie zawiadomił Strony o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz nie wskazywał przesłanek negatywnych oraz nie pouczył Strony o możliwości przedłożenia dodatkowych dowodów celem wykazania spełnienia przesłanek zależnych od Strony.

Zgodnie z treścią art. 10 § 1 k.p.a. organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Ponadto w postępowaniu wszczętym na żądanie strony, informując o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz

zgłoszonych żądań, organ administracji publicznej jest obowiązany do wskazania przesłanek zależnych od strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony. Przepisy art. 10 § 2 i 3 stosuje się. O powyższym stanowi art. 79a k.p.a.

Zgodnie z jego treścią w postępowaniu wszczętym na żądanie strony, informując o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, organ administracji publicznej jest obowiązany do wskazania przesłanek zależnych od strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony. W terminie wyznaczonym na wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, strona może przedłożyć dodatkowe dowody celem wykazania spełnienia przesłanek.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani A.T. <[redacted]> Organ przed wydaniem decyzji przyznającej według mechanizmu <zł za zł> nie sporządził zawiadomienia z art. 79a k.p.a, ponieważ w sytuacji, gdy wydajemy decyzję z zastosowaniem mechanizmu <zł za zł> nie stosujemy art. 79a k.p.a, w związku z tym, że wnioskodawca zgodnie ze swoim żądaniem otrzymał wnioskowane świadczenia. Klient we wniosku nie określa kwoty świadczenia o jaką wnioskuje. W uzasadnieniu szczegółowo zostało opisane i wyjaśnione wyliczenie przyznanych świadczeń. Obowiązek stosowania 79a k.p.a dotyczy tylko sytuacji gdy na niewystarczające informacje i dowody od wnioskodawcy może nastąpić wydanie decyzji niezgodnej z żądaniem strony. Praktyka taka jest stosowana po wcześniejszych konsultacjach z prawnikiem .

(dowód akta sprawy str.113)

7. W sprawach nr 4 (K.J.), nr 17 (A.T.), nr 21 (W.L) decyzje administracyjne nie były doręczane Stronie niezwłocznie. W sprawie nr 4 (K.J.) decyzja administracyjna znak: [redacted] r. oraz decyzja administracyjna znak: [redacted] r. zostały wysłane do Strony dopiero [redacted]. W sprawie nr 17 (A.T.) decyzja administracyjna znak: [redacted] r. została wysłana do Strony d [redacted] r. Natomiast w sprawie nr 21 (W.L) decyzja administracyjna znak: [redacted] została wydana do doręczenia Stronie dopiero [redacted].

Właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron.

Przepisy art. 39 i następne k.p.a., regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące. Obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany. Decyzje administracyjne należy doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez pracowników należy dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie mu pisma swym podpisem, ze wskazaniem daty doręczenia. Doręczenie decyzji winno nastąpić niezwłocznie po jej wydaniu.

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 4 (K.J.) wyjaśnił:

„W sprawie Pani K.J. decyzja dotycząca [REDAKTOWANO] [REDAKTOWANO] ponieważ oczekiwaliśmy na odbiór osobisty wnioskodawcy zgodnie z zaleceniami. Stosujemy odgórne zalecenia, aby ograniczać koszty wysyłki OPS i telefonicznie zawiadamiamy o odbiorze przygotowanej decyzji. W tym przypadku kilkakrotnie. Wnioskodawczyni w rozmowie telefonicznej zapewniała, że przyjdzie po decyzję. Wnioskodawczyni została poinformowana o treści rozstrzygnięcia i wiedziała, że środki otrzyma w listopadzie”.

(dowód akta kontroli str.135)

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 17 (A.T.) wyjaśnił:

„W sprawie Pani A.T. decyzję [REDAKTOWANO] Organ wysłał dopiero [REDAKTOWANO] ponieważ wniosek został złożony [REDAKTOWANO] decyzja została wydana niezwłocznie również w dniu 30.11.2023 r. Decyzja została wysłana po takim czasie, ponieważ oczekiwaliśmy na odbiór osobisty wnioskodawcy. Stosujemy odgórne zalecenia, aby ograniczać koszty wysyłki i telefonicznie zawiadamiamy o odbiorze przygotowanej decyzji. W tym przypadku po 2 tygodniach oczekiwania na odbiór, pracownik wysłał ją listownie. Czas na załatwienie sprawy wynika z art. 35 § 3a k.p.a. zgodnie z którym powinno nastąpić nie później niż w terminie miesiąca od dnia

wszczęcia postępowania. W omawianym przypadku decyzję wydano, w tym samym dniu co wszczęto postępowanie, a decyzję wysłano w ciągu 14 dni”.

(dowód akta kontroli str. 139)

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 21 (W.L.) wyjaśnił:

„W sprawie Pana W.L. decyzję [REDAKTOWANO]. Organ doręczył dopiero [REDAKTOWANO] r., ponieważ decyzja została wydana w dniu [REDAKTOWANO] i oczekiwaliśmy na odbiór osobisty wnioskodawcy zgodnie z zaleceniami. Stosujemy odgórne zalecenia, aby ograniczać koszty wysyłki OPS i telefonicznie zawiadamiamy o odbiorze przygotowanej decyzji. W tym przypadku kilkakrotnie [REDAKTOWANO] zapewniał, że przyjdzie po decyzję w dniu [REDAKTOWANO] wnioskodawca w rozmowie telefonicznej został poinformowany o treści rozstrzygnięcia i wiedział, że środki otrzyma w listopadzie w terminie wskazanym w decyzji”.

.(dowód akta kontroli str. 137)

8. W sprawach nr 4 (K.J.) oraz nr 21 (W.L.) wypłata świadczeń rodzinnych została zrealizowana przed doręczeniem Stronom decyzji.

Zgodnie z art. 110 § 1 k.p.a. organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie [REDAKTOWANO] wypłata świadczeń nastąpiła przed doręczeniem decyzji Stronie, ponieważ decyzje zostały wydane w terminie i oczekiwaliśmy na odbiór osobisty wnioskodawców zgodnie z odgórnymi zaleceniami, aby ograniczyć koszty wysyłki OPS telefonicznie zawiadamiamy wnioskodawców o odbiorze przygotowanej decyzji. Wnioskodawcy kilkakrotnie zapewniali telefonicznie, że przyjdą niezwłocznie po decyzje osobiście. Organ zna ciężką sytuację dochodową tych rodzin i dlatego postanowił wypłacić świadczenia [REDAKTOWANO] przed odbiorem decyzji. Decyzje te były pozytywne, rozstrzygnięcia były zgodne z żądaniem Strony, więc Organ wypłacił świadczenia na korzyść Strony”.

(dowód akta kontroli str. 199)

9. W sprawach nr 17 (A.T.) oraz nr 20 (P.K.) Organ rozpoczął realizację niezgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych. W sprawie nr 17 (A.T.) realizacja decyzji znak [REDAKTOWANO] odebranej w dniu [REDAKTOWANO] nastąpiła

w dniu [REDAKTOWANO] r. Natomiast w sprawie nr 20 (P.K.) realizacja decyzji znak [REDAKTOWANO] r. odebranej w dniu [REDAKTOWANO] nastąpiła w dniu [REDAKTOWANO]

Świadczenia rodzinne, zgodnie z art. 26 ust. 1 ww. ustawy wypłaca się w okresach miesięcznych, a zatem wypłacane są nie później niż do ostatniego dnia miesiąca, za który zostało przyznane świadczenie rodzinne, z zastrzeżeniem art. 26 ust. 4 i 4a.

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 17 (A.T.) wyjaśnił:

„W sprawie Pani A.T. w decyzji dotyczącej [REDAKTOWANO] Organ wypłacił świadczenie w miesiącu lutym 2024 r., co stoi w sprzeczności z art. 26 ustawy, ponieważ Pani A.T. w dniu 23.01.2024 r. złożyła wniosek [REDAKTOWANO] i w tym samym dniu 23.01.2024 r. niezwłocznie wydano decyzję przyznającą świadczenia. Mimo iż Strona odebrała decyzję 24.01.2024 r. (zwrotka wpłynęła 29.01.2024 r.) wypłata nastąpiła [REDAKTOWANO]. Zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych nie został zachowany ustawowy termin wypłaty, ponieważ wniosek Pani A.T. został złożony do OPS po tzw. zamknięciu list w dziale świadczeń rodzinnych i przekazaniu zapotrzebowania do Milickiego Centrum Usług Wspólnych w dniu 18.01.2024 r. (planowana wypłata zgodnie z harmonogramem planowana i zrealizowana w dniu 22.01.2024 r.) Zapotrzebowanie na realizację naliczonych świadczeń sporządzamy na kilka dni przed planowaną wypłatą. Taka praktyka jest przyjęta od lat. Organ podejmie właściwe kroki w celu dopracowania procedur aby dokonywać dowolną liczbę wypłat w zależności od potrzeb do wysokości otrzymanej dotacji z DUW. Kolejne wypłaty poczynwszy od kwietnia 2024 r. będziemy realizować zachowując terminy ustawowe z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych”.

(dowód akta kontroli str.171-173)

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 20 (P.K.) wyjaśnił:

„W sprawie Pani P.K. ([REDAKTOWANO]) Organ wypłacił świadczenie dopiero 22.02.2024 r. mimo że Strona odebrała decyzję [REDAKTOWANO] wypłata z naruszeniem art. 26 ustawy, ponieważ wnioskodawczyni w dniu 19.01.2024 r. złożyła wniosek [REDAKTOWANO] Decyzję wydano 25.01.2024 r. Wypłata nastąpiła 22.02.2024 r. Zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych nie został zachowany ustawowy termin wypłaty, ponieważ wniosek Pani P.K. został złożony do OPS po tzw. zamknięciu list w dziale świadczeń rodzinnych i przekazaniu

zapotrzebowania do Milickiego Centrum Usług Wspólnych w dniu 18.01.2024 r. (planowana wypłata zgodnie z harmonogramem planowana i zrealizowana w dniu 22.01.2024 r.). Zapotrzebowanie na realizację naliczonych świadczeń sporządzamy na kilka dni przed planowaną wypłatą. Taka praktyka jest przyjęta od lat. Organ podejmuje właściwe kroki w celu dopracowania procedur aby dokonywać dowolną liczbę wypłat w zależności od potrzeb do wysokości otrzymanej dotacji z DUW. Kolejne wypłaty poczynwszy od kwietnia 2024 r. będziemy realizować zachowując terminy ustawowe z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych".

(dowód akta kontroli str.175-178)

2. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Wypłata świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 167 ze zm.) oraz ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 390 ze zm.). Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

W okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli OPS w Miliczu realizował świadczenia rodzinne dla 11 rodzin na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

W okresie objętym kontrolą do dnia 2.04.2024 r., Ośrodek wydał 12 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym 1 decyzję odmowną. Od treści 1 wydanej decyzji złożono odwołania do organu II instancji. Do dnia kontroli SKO nie wydało rozstrzygnięcia w sprawie.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących zasiłków pielęgnacyjnych o następujących numerach:

- 1.V.S.-** OPS.ŚR.ŚR/000597/24 z dnia 3.01.2024 r.
- 2. T.O. -** OPS.ŚR.ŚR/000607/24 z dnia 4.01.2024 r.
- 3. B.Ch. -**OPS.ŚR.ZP/001241/23 z dnia 4.10.2023 r.

Podstawowym dokumentem wymagany do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na złożonym wniosku widniała data wpływu do Ośrodka. Do wniosku dołączone były dokumenty potwierdzające dane osoby ubiegającej się o świadczenie rodzinne oraz dane członków jej rodziny. Ponadto dokumentacja zawierała zaświadczenie o nadaniu nr Pesel dla obywatela Ukrainy i datę przekroczenia granicy.

OPS w Miliczu samodzielnie uzyskiwał/weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczenia prowadzone było terminowo. Termin jego wypłaty był zgodny z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 3 (B.Ch.) Organ przed wydaniem decyzji znak [REDAKTOWANO] [REDAKTOWANO] nie zweryfikował danych wnioskodawcy, legitymującego się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności, w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności /EKSMoON/.

Zgodnie z art. 77 k.p.a. fakty znane organowi z urzędu nie wymagają zbierania dodatkowych dowodów. Jednak przepis szczególny, którym jest art. 23b ust. 1 pkt 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych, wprowadza w omawianym zakresie dodatkowe wymagania.

Dyrektor OPS wyjaśnił:

„W sprawie P. B.Ch. Organ nie zweryfikował orzeczenia o niepełnosprawności w Eksmoon, ponieważ do każdego wniosku o ustalenie prawa do świadczeń

uzależnionych od niepełnosprawności wnioskodawcy dołączali odpis orzeczenia z pieczęcią prawomocności i ostateczności. Będąc w posiadaniu wersji papierowej dokumentów Organ nie weryfikował orzeczeń o niepełnosprawności w Systemie Eksmoon. Dołączone we wniosku orzeczenie uprawnia do przyznania pozytywnej decyzji. W przypadku braku papierowej wersji orzeczenia przy składaniu wniosku, weryfikujemy orzeczenie w systemie Eksmoon. We wniosku o zasiłek wnioskodawcy składają oświadczenie, że są świadomi odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Orzeczenie jako dokument urzędowy w rozumieniu art. 76 § 1 k.p.a. stanowi dowód tego, co zostało w nim urzędowo stwierdzone”.

(dowód: akta kontroli str.101)

2. We wszystkich skontrolowanych sprawach Organ w decyzjach dotyczących przyznania prawa do świadczeń rodzinnych dla osób legitymujących się statusem UKR, nie sporządza uzasadnienia faktycznego przedmiotowych decyzji. W uzasadnieniu nie wskazywano faktów, które Organ uznał za udowodnione, dowodów na których się oparł oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej.

Art. 107 § 1 k.p.a. w sposób jasny i precyzyjny wskazuje, jakie składniki winna zawierać decyzja. Zgodnie z art. 107 § 1 k.p.a. w decyzji musi być zawarte uzasadnienie faktyczne i prawne. Uzasadnienie faktyczne decyzji zawiera w szczególności wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa (art. 107 § 3 k.p.a.). W uzasadnieniu decyzji winny być przywoływane dane, tak aby były one zgodne z załączoną do akt sprawy dokumentacją. Motywy rozstrzygnięcia muszą być tak ujęte, aby Strona zainteresowana mogła zrozumieć i w miarę możliwości zaakceptować zasadność przesłanek faktycznych i prawnych, którymi kierował się Organ przy jej wydaniu. Takie uzasadnienie daje również rękojmię, iż Organ dołożył należytej staranności przy podejmowaniu rozstrzygnięcia (Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 19 stycznia 2022 r., II S/Po 468/21). Uzasadnienie decyzji winno być sporządzone w taki sposób, by możliwym było poznanie toku rozumowania organu i kontrola prawidłowości rozstrzygnięcia. „Uzasadnienie faktyczne i prawne jest istotnym elementem decyzji, bowiem przedstawia tok procesu myślowego organu, który doprowadził do wydanego rozstrzygnięcia. Ponadto, odpowiednie przedstawienie procesu rozumowania organu

w zakresie podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia stanowi jedną z gwarancji realizacji zasady przekonywania wynikającej z art. 11 k.p.a., zgodnie z którym organ administracji jest zobowiązany do wyjaśnienia stronie zasadności przesłanek, którymi kierował się przy załatwieniu sprawy, aby w miarę możliwości doprowadzić do wykonania decyzji bez stosowania środków przymusu. Stanowi także jedną z gwarancji realizacji zasady pogłębiania zaufania wynikającej z art. 8 § 1 k.p.a., zgodnie z którym organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania. Uzasadnienie decyzji winno też spełniać rolę edukacyjną w stosunku do adresatów decyzji oraz innych podmiotów, a także powinno umożliwiać kontrolę zasadności decyzji, w tym również przez sąd, który nie zastępuje organu w podaniu motywów uzasadnienia decyzji o oznaczonej treści. Prawidłowo zredagowane uzasadnienie wymaga zatem logicznego i czytelnego przedstawienia przez organ swojego stanowiska, co umożliwia jego kontrolę nie tylko przez stronę będącą adresatem wydanego rozstrzygnięcia, lecz również przez sąd” (wyrok WSA w Gliwicach z 11 stycznia 2022 r. IIISA/GI/1062/21).

Dyrektor OPS wyjaśnił:

„(...) Powodem nie wskazywania uzasadnienia faktycznego w decyzjach UKR jest nadmierne obciążenie pracowników i brak wystarczającego czasu dla dokładnego i skrupulatnego opisywania uzasadnień. Organ przyznał świadczenia z datą końcowego obowiązywania świadczeń bez szczegółowych wyjaśnień faktycznych i prawnych, ale każdy klient przy odbieraniu decyzji był poinformowany ustnie o mniejszej kwocie świadczenia za ostatni miesiąc. Organ przyznał świadczenia bez szczegółowych wyjaśnień faktycznych i prawnych, gdyż decyzja w pełni spełnia żądania strony. Pracownicy są wielozadaniowi i mają zbyt duży zakres obowiązków. Organ zwróci uwagę, aby w przyszłości podobne braki się nie powtarzały i uaktualni uzasadnienia w decyzjach”.

(dowód: akta kontroli str.169)

3. Postępowanie dotyczące przekazywania wojewodzie wniosków o świadczenia rodzinne, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Z dniem 1 stycznia 2018 r. Wojewoda Dolnośląski przejął zadanie realizowane dotychczas przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego dotyczące koordynacji systemów

zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych. Wraz z przejęciem kompetencji Marszałka w ww. zakresie, Wojewoda Dolnośląski, pełni funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Przekazywanie wniosków z dokumentami wojewodzie, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego realizowane jest na podstawie art. 23a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Organ właściwy podejmując działania w trybie powyższego artykułu, powinien ustalić i przekazać wojewodzie prawidłowo wypełniony wniosek wraz z niezbędnymi informacjami dotyczącymi rodziny wnioskodawcy, zebranymi na podstawie złożonych przez stronę dokumentów i oświadczeń.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Miliczu, w okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli przekazał Wojewodzie Dolnośląskiemu 10 wniosków wraz z dokumentacją, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Kontroli poddano dokumentację 2 przekazanych spraw:

1. A.S.

2. S.K-K.

W skontrolowanych sprawach Strony informowały w drodze oświadczenia o podjęciu pracy przez członka rodziny za granicą. W aktach spraw były dokumenty potwierdzające kraj przebywania/aktywności członka rodziny podlegający koordynacji oraz dane umożliwiające lokalizację członka rodziny za granicą, takie jak adres i charakter pobytu. Podano również daty pobytu członka rodziny poza granicami Polski. Nie wskazywano innego kraju niż podlegający koordynacji.

W skontrolowanych sprawach nie stwierdzono sytuacji, w której wymagane było potwierdzenie formularzem A1 delegowania pracownika do pracy za granicą. W uprzednio złożonych wnioskach podano skład rodziny i dane umożliwiające identyfikację i weryfikację osób, tj. nr PESEL.

Złożone oświadczenia wraz z kopiami umowy i złożonymi wnioskami oraz załączonymi do nich dokumentami, w tym weryfikacjami w systemie MF, ZUS i Pesel przekazane zostały do Wojewody Dolnośląskiego. z zachowaniem terminów o których mowa w art. 35 k.p.a.

W sprawdzonych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

Z uzyskanych informacji wynika, że w okresie świadczeniowym 2023/2024 do dnia kontroli pomoc z funduszu alimentacyjnego przyznano 96 osobom uprawnionym. Wsparciem w tej formie objęto 67 rodzin.

W okresie świadczeniowym 2023/2024 do dnia kontroli wypłacono 575 świadczeń na łączną kwotę 224 472,24 zł, z tego na osobę uprawnioną:

- w wieku 0 – 17 lat – 517 świadczeń,
- w wieku 18 – 24 lat – 58 świadczeń
- 25 lat i więcej – 0 świadczeń.

W okresie objętym kontrolą. do dnia kontroli Ośrodek wydał 72 decyzje administracyjne w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym żadnej decyzji odmownej. Żadna ze stron nie wniosła odwołania do organu II instancji.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie 16 świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Prawo do świadczeń rozstrzygnięte zostało 6 decyzjami administracyjnymi dla 6 wnioskodawców.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji:

1.M.D. – OPS.ŚR.FA/000067/23 z dnia 30.11.2023 r.

2.F.D. – OPS.ŚR.FA/000068/23 z dnia 30.11.2023 r.

3.M.H. – OPS.ŚR.FA/000010/23 z dnia 25.09.2023 r.

4.N.K. – OPS.ŚR.FA/000070/23 z dnia 1.12.2023 r.

5.K.P. – OPS.ŚR.FA/000052/23 z dnia 9.11.2023 r.

6.E.B. – OPS.ŚR.FA/000004/23 z dnia 14.09.2023 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz kompletem dokumentów. Na składanych w Ośrodku wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski wypełnione były w sposób prawidłowy i zawierały niezbędne dokumenty, w tym poświadczające wysokość dochodu rodziny, stwierdzające wiek osoby uprawnionej, zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji, orzeczenia sądu zasądzającego alimenty, odpisy podlegających wykonaniu orzeczeń sądu zasądzających alimenty na rzecz osób w rodzinie, odpisy protokołów zawierających treść ugody sądowej.

Świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500,00 zł. Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczeń prowadzone było terminowo. Prawo do świadczeń ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Wpłata świadczeń następowała zgodnie z art. 20 ust. 4-5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Sposób doręczenia decyzji był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a. Ponadto w decyzjach w sposób prawidłowy wykazano elementy wyszczególnione w art. 107 § 1 k.p.a. Decyzjom z mocy prawa nadany został rygor natychmiastowej wykonalności.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W skontrolowanych sprawach dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego w pouczeniu decyzji administracyjnych dotyczących ww. świadczeń, w których odstąpiono od uzasadnienia decyzji, przykładowo sprawa nr 1 l.M.D. – decyzja znak [REDACTED] Organ błędnie pouczył Strony o środkach

zaskarżenia decyzji. Organ wskazał, że Strona może złożyć odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w terminie 14 dni od daty doręczenia.

Zgodnie z treścią art. 107 § 1 pkt 7 k.p.a. decyzja administracyjna zawiera pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania. Pouczenie o środkach zaskarżenia decyzji określa charakter decyzji, czy jest ona nieostateczna, czy też jest ostateczna i w jakim trybie można dokonać jej weryfikacji. Pouczenie stanowi wyraz realizacji m.in. zasady pogłębiania zaufania (art. 8 k.p.a.) oraz zasady udzielania informacji (art. 9 k.p.a.) na każdym etapie postępowania, ale jest także obligatoryjnym elementem każdej decyzji. Pouczenie stanowi na gruncie k.p.a. ważny element realizacji zasady czynnego udziału strony w postępowaniu. Zawiera informacje dotyczące trybu zaskarżenia w toku instancji administracyjnych, wniesienia skargi do sądu administracyjnego lub też przeniesienia sprawy na drogę postępowania przed sądem powszechnym.

Zatem w pouczeniu decyzji Organ winien wskazać, że Stronie przysługuje prawo do wniesienia skargi do Sądu Administracyjnego

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawach dotyczących funduszu alimentacyjnego Organ odstępując od uzasadnienia decyzji na podstawie 107 § 4 k.p.a. błędnie pouczył Stronę o środkach odwoławczych, w decyzjach przyznających, w których Organ odstąpił od uzasadnienia decyzji z uwagi na fakt, iż decyzja jest zgodna z żądaniem Strony (...), ponieważ Organ błędnie zinterpretował przepisy prawa. Powodem błędnej interpretacji przepisów prawa jest zbyt mała ilość szkoleń w tym zakresie i nadmierne obciążenie pracowników pracownicy są wielozadaniowi. Po reorganizacjach kadrowych zlikwidowano Punkt Przyjęć wniosków w naszym dziale. Obecnie wnioski przejmowane są przez każdego pracownika, który niejednokrotnie będąc w trakcie opracowywania decyzji musi przerywać nad nią pracę i obsłużyć klienta. Powoduje to powstawanie błędów i pomyłek w treści opracowanych decyzji. Organ zastosuje się do obowiązujących przepisów k.p.a. W trakcie kontroli szablon pouczenia w takich przypadkach został już zmieniony i będzie poprawnie stosowany”.

(dowód: akta kontroli, str.95)

2. We wszystkich skontrolowanych sprawach dotyczących ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, adresatem decyzji był przedstawiciel ustawowy osoby uprawnionej, zamiast osoba uprawniona do alimentów reprezentowana przez

przedstawiciela ustawowego.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawach dotyczących funduszu alimentacyjnego organ w decyzjach błędnie wskazywał Stronę postępowania (np. E.B., M.D., M.H., N.K., K.P.), ponieważ w ten sposób była wypracowana wieloletnia praktyka w tym zakresie. Do tej pory tak było praktykowane z zalecenia osób szkolących oraz wzorowaliśmy się na publikacjach książkowych Beck. Jako Strona postępowania wskazywana była osoba reprezentująca osobę uprawnioną czyli np. matka dzieci. Jednocześnie nadmieniam, że praktyka ta zostanie niezwłocznie zmieniona i adresatem świadczenia będzie osoba niepełnoletnia reprezentowana przez przedstawiciela ustawowego. W dniu kontroli szablon decyzji już został poprawiony i oznaczenie strony w decyzji jest już poprawne i będzie stosowany właściwie”.

(dowód akta kontroli str.105-111)

3. W sprawie nr 5 (K.P.) wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego przyznanych decyzją znak: OPS.ŚR.FA/000052/23 z dnia 9.11.2023 r. została zrealizowana przed doręczeniem Stronie ww. decyzji.

Zgodnie z art. 110 § 1 k.p.a. organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani K.P. Organ wypłacił z funduszu alimentacyjnego (...) przed odebraniem decyzji przez Stronę, ponieważ wnioskodawczyni Pani K.P. składając wniosek poprosiła o szybkie rozpatrzenie sprawy. Wniosek został złożony 31.10.2023 r., decyzja przyznająca świadczenie z funduszu alimentacyjnego została wydana w dniu 9.11.2023 r.. Zgodnie z życzeniem klientki została poinformowana telefonicznie o wydaniu decyzji, gdzie poprosiła, żeby jej nie wysyłać bo odbierze ją osobiście. W związku z tym, że wypłata zgodnie z harmonogramem zaplanowana była na 23.11.2023 r. Pani K.P. poinformowała nas na kilka dni przed wypłatą, że niestety nie ma możliwości odebrania tej decyzji osobiście ze względu na sytuację rodzinną, jednocześnie prosząc kolejny raz pracownika

o niewysyłanie tej decyzji. Znając bardzo trudną sytuację finansową i rodzinną klientki na jej bardzo wielką prośbę postanowiono wypłacić jej przyznane świadczenia wraz z wyrównaniem pomimo braku odebrania przez nią decyzji. Telefonicznie klientka zapewniła, że nie będzie się odwoływać i jak najszybciej jak tylko będzie mogła podejdzie odebrać decyzję. Słowa dotrzymała – decyzję odebrała w dniu 24.11.2023 r. Dodatkowym argumentem niewysłania decyzji przez Poczta Polską jest redukcja kosztów wysyłki listów w OPS i zalecenia aby decyzje były odbierane osobiście. Pomimo tego, że decyzję o wypłacie podjęto na korzyść Strony, Organ poczyni starania, aby wypłata była realizowana dopiero po odebraniu przez Stronę decyzji ”.

(dowód akta kontroli str.123-126)

5. Realizacja działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

Na dzień 2.04.2024 r. w Gminie Milicz zarejestrowanych było 245 dłużników alimentacyjnych w stosunku, do których OPS w Miliczu prowadził postępowanie. W 29 przypadkach skierowano do organu właściwego dłużnika wnioski o podjęcie działań, w tym przeprowadzenie wywiadu środowiskowego. Otrzymano 18 wniosków od organu właściwego wierzyciela o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Przeprowadzono 19 wywiadów oraz odebrano 19 oświadczeń majątkowych. Przekazano komornikowi sądowemu 19 informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego oraz rodzinnego wywiadu środowiskowego. Zobowiązano 1 dłużnika do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny lub poszukujący pracy. Poinformowano PUP o potrzebie aktywizacji 5 dłużników alimentacyjnych. Ośrodek nie wystąpił z wnioskami do centralnej ewidencji kierowców z zapytaniem czy dłużnik posiada uprawnienia do kierowania pojazdami. W okresie objętym kontrolą nie zwrócono się do starosty z wnioskami o zatrzymanie prawa jazdy oraz z wnioskami o zwrot zatrzymanego prawa jazdy. Nie przekazano, w ramach podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych żadnych wniosków o ściganie za przestępstwo z art. 209 kodeksu karnego. W powyższym okresie Ośrodek wszczął 1 postępowanie o uznanie dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz na dzień kontroli nie wydał jeszcze decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Do biura informacji gospodarczej przekazano 24 informacje gospodarcze o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Miliczu zgłasza zaległości dłużników alimentacyjnych do niżej wymienionych biur informacji gospodarczej:

1. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A.- KBIG
2. Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A., - BIG Info Monitor
3. Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A.
4. ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,

(dowód: akta kontroli, str.85)

Ośrodek Pomocy Społecznej w Miliczu działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnienia do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Ośrodek Pomocy Społecznej w Miliczu działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnienia do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Wnioskodawcy składając wnioski o świadczenie z funduszu alimentacyjnego nie podają danych innych osób zobowiązanych do alimentacji wobec których organ właściwy mógłby wytoczyć powództwo alimentacyjne. Głównym powodem nie podawania danych osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji są relacje rodzinne. Wnioskodawcy uważają, że wytaczanie powództw alimentacyjnych wobec np. dziadków może doprowadzić do większych konfliktów rodzinnych, ponieważ dziadkowie są osobami schorowanymi, w podeszłym wieku i niezaradni życiowo i niewydolni ekonomicznie. Innym powodem dlaczego wnioskodawcy we wnioskach nie podają danych innych osób zobowiązanych do alimentacji innych niż dłużnik jest również brak informacji i danych na temat tych osób, ze względu na całkowity brak kontaktów ”.

(dowód: akta kontroli, str.87)

W toku czynności kontrolnych dokonano sprawdzenia dokumentacji w sprawie prowadzonego postępowania wobec następujących dłużników alimentacyjnych:

nr 1 (E.M.), nr 2 (K.D.), nr 3 (D.H.), nr 4 (Ł.K), nr (S.P.).

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone jest w przypadku bezskutecznej egzekucji po złożeniu przez wierzyciela do organu właściwego wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, a także w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że OPS w Miliczu informuje dłużników o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu wypłaconych świadczeń oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa. Informował również dłużników o przekazaniu do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy – do ich całkowitego zaspokojenia oraz należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej do ich całkowitego zaspokojenia, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W sytuacji, gdy dłużnik nie zamieszkiwał na terenie Gminy, OPS w Miliczu występował ze stosownym wnioskiem do organu właściwego dłużnika ze względu na miejsce jego zamieszkania z prośbą o podjęcie stosownych działań. Przekazywał również organowi właściwemu dłużnika informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz informację o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa.

W sytuacji, gdy dłużnik mieszkał na terenie Gminy, wzywano stronę celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego.

Ponadto ustalono, że OPS w Miliczu przekazywał komornikowi sądowemu prowadzącemu postępowanie egzekucyjne decyzję przyznającą osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Dodatkowo, jako organ właściwy wierzyciela występował z wnioskami do komornika sądowego o przyłączenie się do postępowania

egzekucyjnego, dołączając do wniosku decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz informację o rozpoczęciu realizacji ww. decyzji i terminie wypłat świadczeń w poszczególnych miesiącach określonych w decyzji.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Miliczu do dnia kontroli nie zamieszczał w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8a ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1909), w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w przypadku gdy komornik nie prowadził ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Na dzień kontroli Organ nie realizuje obowiązku wynikającego z art. 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ponieważ Organ właściwy jako organ właściwy wierzyciela, który wypłaca świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów nie zamieszcza informacji w Krajowym Rejestrze Zadłużonych wynikających z art. 8a ust. 1 pkt 2 ustawy z 7.09.2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ponieważ wpis do Krajowego Rejestru Zadłużonych dotyczy tylko tych dłużników alimentacyjnych, wobec których egzekucja alimentów okazała się bezskuteczna i nie jest wobec nich prowadzona aktualnie egzekucja komornicza. Wobec wszystkich naszych dłużników alimentacyjnych jest prowadzona egzekucja komornicza. Jeżeli postępowanie egzekucyjne nie będzie prowadził komornik, to wtedy dane dłużnika tutaj. Organ zamieści w KRZ. Informatyk OPS dostał polecenie założenia konta w Krajowym Rejestrze Zadłużonych, aby w przyszłości gdy będzie ono potrzebne z niego korzystać”.

(dowód: akta kontroli, str.89)

2. We wszystkich skontrolowanych sprawach dot. dłużników alimentacyjnych Organ sporządzał wnioski o przyłączenie do egzekucji komorniczej zanim decyzja przyznająca świadczenia dla osoby uprawnionej stała się ostateczna. Do sporządzanych wniosków o przyłączenie do egzekucji komorniczej Organ nie dołączał komornikowi sądowemu ostatecznej decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w art. 27 ust. 8 nakazuje, aby do wniosków o przyłączenie do egzekucji komorniczej organ dołączał ostateczną decyzję przyznającą świadczenie. Pojęcie decyzji ostatecznej zostało przez ustawodawcę określone w art. 16 § 1 k.p.a., zgodnie z którym ostatecznymi są decyzje, od których nie służy odwołanie lub wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawach dłużników alimentacyjnych Organ sporządza wniosek o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego przed uostatecznieniem się decyzji przyznającej (jeszcze przed odebraniem decyzji przez wierzyciela), nie dołączając ostatecznej decyzji przyznającej świadczenie z FA, ponieważ wniosek o przyłączenie postępowania egzekucyjnego generowany jest bezpośrednio z systemu po wydrukowaniu decyzji przyznającej świadczenie z funduszu alimentacyjnego. Do każdego wniosku kierowanego do komornika sądowego o przyłączenie postępowania egzekucyjnego dołączana jest decyzja przyznająca świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Najczęściej decyzje o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego są odbierane przez wnioskodawczynię na bieżąco zaraz po ich wydaniu. Decyzje nadane mają również rygor natychmiastowej wykonalności. Często osoby składające wniosek proszą pracownika o telefon kiedy będą miały już decyzje do odebrania. Jeżeli nawet zdarzy się sytuacja, że do komornika zostanie dostarczona decyzja bez podpisu i daty odbioru przez wnioskodawczynię, wtedy informacja ta jest uzupełniana telefonicznie z pracownikiem kancelarii komorniczej. Taka praktyka została przyjęta, ponieważ komornik sam prosił o przekazywanie spraw na bieżąco zaraz po wydaniu decyzji dla wierzycielki, aby nie dochodziło do zatorów i nawarstwień w jednym czasie. Organ dopełni wszelkich starań, aby w przyszłości nie dochodziło do takich sytuacji i wszystkie decyzje przekazywane do komornika były ostateczne. Główną przyczyną powstałej sytuacji są braki kadrowe i nadmiar powierzonych obowiązków. Pracownik realizujący zadania z zakresu funduszu alimentacyjnego dodatkowo realizuje zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, czystego powietrza oraz dodatku osłonowego, do realizacji którego, nie otrzymaliśmy wsparcia w postaci dodatkowej osoby”.

(dowód akta kontroli str. 143)

3. W sprawie nr 2 K.D. Organ sporządził do komornika sądowego informację o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego z naruszeniem terminów określonych w art. 35 k.p.a. Organ w dniu 30.11.2023 r. wezwał dłużnika alimentacyjnego

celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i złożenia oświadczenia majątkowego. Dłużnik na wywiad nie zgłosił się. Informacja do komornika sądowego o podjętych działaniach została sporządzona dopiero 5.02.2024 r..

Jak wynika z art. 6 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007 r. (t. j. Dz.U z 2023 r., poz. 1993) organ właściwy dłużnika informuje organ właściwy wierzyciela oraz organ prowadzący postępowanie egzekucyjne o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz ich efektach.

Zgodnie z art. 25 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w sprawach nieuregulowanych stosuje się odpowiednio przepisy k.p.a. Organy administracji publicznej, zgodnie z zasadą praworządności wyrażoną w art. 6 k.p.a. działają na podstawie przepisów prawa, tym samym zobowiązane są przestrzegać terminów załatwiania spraw określonych w art. 35 k.p.a. Zgodnie z brzmieniem przywołanego przepisu prawa organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki (§ 1), a załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (...) – § 3. Ustawodawca treścią niniejszego zapisu założył możliwość, iż sprawa przedstawiona organowi do załatwienia może okazać się zbyt kompleksowa i zawiła, aby mógł on wydać rozstrzygnięcie w podstawowym terminie 1 miesiąca. W takiej sytuacji organ ma prawo do przedłużenia terminu jej załatwienia do 2 miesięcy od daty wszczęcia postępowania.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie dłużnika alimentacyjnego Pana K.D., Organ sporządził informację o podjętych działaniach dopiero 5 lutego 2024 r., ponieważ wezwanie w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego wysłane [REDAKTOWANO] a następnie Organ sporządził i wysłał do Komornika Sądowego w Miliczu informację o podjętych działaniach wobec dłużnika K.D. dopiero w dniu 5.02.2024 r. Przez cały grudzień 2023 r. pracownik zajmujący się prowadzeniem wobec dłużników alimentacyjnych był nieobecny. Po powrocie do pracy w styczniu 2024 r. w pierwszej kolejności pracownik zajął się bieżącymi sprawami odnośnie funduszu alimentacyjnego, rozliczania księgowego dłużników, a następnie sukcesywnie, mógł dopiero wyprowadzić wszystkie zaległe sprawy odnośnie prowadzenia postępowania wobec dłużników alimentacyjnych. Organ dopełni wszelkich starań, aby w przyszłości nie dochodziło do takich sytuacji. Główną przyczyną powstałej sytuacji są braki kadrowe

i nadmiar powierzonych obowiązków. Pracownik realizujący zadania z zakresu funduszu alimentacyjnego dodatkowo realizuje zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, czystego powietrza oraz z dodatku osłonowego, do realizacji którego nie otrzymaliśmy wsparcia w postaci dodatkowej osoby''.

(dowód akta kontroli str.145-153)

6. Realizacja zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Ustalenie i wypłata zasiłków dla opiekunów realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 246). Ustawa daje prawo korzystania ze świadczenia osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. poz. 1548 ze zm.) z dniem 1 lipca 2013 r.

Gmina Milicz, od dnia wejścia w życie ustawy, tj. 15.05.2014 r. wypłaciła dla 52 rodzin świadczenia z tytułu zasiłków dla opiekunów na łączną kwotę 1 001 761,70 zł.

W okresie tym zostało wydanych 98 decyzji administracyjnych (w tym 14 odmownych). Od treści wydanych decyzji żaden wnioskodawca nie wniósł odwołania do organu II instancji.

Na dzień kontroli Gmina Milicz nie realizuje wypłat świadczeń wynikających z ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących zasiłku dla opiekuna o następujących numerach:

1. I.T. – ZR 8252/002513/14 z dnia 21.07.2014 r.,

ŚR 8250/000063/18 z dnia 8.11.2018 r.,

OPS.ŚR.ZDO./000075/24 z dnia 14.02.2024 r.

Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do zasiłku dla opiekuna wszczynano na wniosek osoby ubiegającej się o zasiłek. Na złożonym wniosku widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wniosek złożony został nie później niż w terminie 4 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Ustalając prawo do zasiłku dla opiekuna za okres od dnia wejścia w życie ustawy udokumentowano w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego,

przeprowadzonego na zasadach określonych w przepisach o pomocy społecznej, fakt sprawowania opieki przez osobę ubiegającą się o zasiłek dla opiekuna. Decyzje administracyjne wydawano w terminie. W sposób prawidłowy określaly elementy wyszczególnione w art. 107 § 1 k.p.a., tj. oznaczenie organu administracji publicznej, datę wydania, oznaczenie strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydawania decyzji. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39 i art. 46 k.p.a.

Kopie dokumentów niezbędnych do przyznania świadczenia uwierzytelnione były przez organ właściwy. Okres uprawnienia oraz wysokość przyznanego świadczenia ustalone były prawidłowo.

Oświadczenia stron oraz członków rodziny składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W skontrolowanej sprawie stwierdzono, że Organ nie aktualizował wywiadu środowiskowego w celu potwierdzenia faktu sprawowania opieki przez osobę pobierającą zasiłek dla opiekuna. Organ w dniu 21.07.2014 r. ustalił bezterminowo prawo do zasiłku dla opiekuna dla Pani I.T. Prawo do świadczenia zostało uchylone decyzją z dnia [REDAKTOWANO]. Jak wynika z analizy dokumentacji ostatni wywiad przeprowadzono przed wydaniem decyzji [REDAKTOWANO]. [REDAKTOWANO] Przez cały okres obowiązywania decyzji Organ nie realizował obowiązku określonego w art. 7 ust. 3 ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. Zgodnie z nim aktualizacje rodzinnego wywiadu środowiskowego przeprowadza się co 6 miesięcy, jeżeli do końca okresu, na który zostało ustalone prawo do zasiłku dla opiekuna, pozostało więcej niż 3 miesiące, oraz w każdej sytuacji, gdy zaistnieją wątpliwości co do faktu sprawowania opieki przez osobę pobierającą zasiłek dla opiekuna.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani I.T. dot. ZDO Organ nie przeprowadzał wywiadów aktualizacyjnych co 6 miesięcy, ponieważ pracownik błędnie zinterpretował przepisy prawa. Wymieniony błąd wynika z niedopatrzenia pracownika. W omawianym przypadku zasadnym byłoby uzupełnić materiał dowodowy przeprowadzając wywiad środowiskowy, jednakże osoba niepełnosprawna na którą był pobierany zasiłek dla opiekuna nie żyje. Główną przyczyną

powstałej sytuacji jest przeciążenie obowiązków. Pracownik realizujący zadania z zakresu świadczeń opiekuńczych dodatkowo realizuje zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, świadczenie <Za życiem>, karty dużej rodziny, milickiego becika, a dodatkowo zadania z zakresu dodatku osłonowego, dodatku węglowego, dodatku elektrycznego, refundacji podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe, czystego powietrza, do realizacji których nie otrzymaliśmy wsparcia w postaci dodatkowej osoby”.

(dowód akta kontroli str. 143)

W związku z tym, iż na dzień kontroli OPS w Miliczu nie realizuje wypłat zasiłku dla opiekuna, odstępuje się od wydania zalecenia w tym zakresie.

2. W skontrolowanej sprawie stwierdzono, że Organ zmienił niewłaściwą decyzję w związku ze zgonem osoby wymagającej opieki.

Organ w dniu [REDAKTOWANE], ustalił bezterminowo prawo do zasiłku dla opiekuna dla Pani I.T. Decyzją [REDAKTOWANE] r.. zmieniono decyzję znak [REDAKTOWANE] zamiast decyzji pierwotnej znak [REDAKTOWANE]

Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych w związku z art. 10 ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów organ właściwy oraz wojewoda mogą bez zgody strony zmienić lub uchylić ostateczną decyzję administracyjną, na mocy której strona nabyła prawo do świadczeń rodzinnych, jeżeli uległa zmianie sytuacja rodzinna lub dochodowa rodziny mająca wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych, członek rodziny nabył prawo do świadczeń rodzinnych w innym państwie w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, osoba nienależnie pobrała świadczenie rodzinne lub wystąpiły inne okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani I.T. dot. Zasiłku dla opiekuna, Organ zmienił co do okresu obowiązywania, w związku ze zgonem osoby wymagającej opieki, niewłaściwą decyzję, ponieważ, omyłkowo przez dekoncentrację pracownika została uchylona ostatnia decyzja w sprawie, a nie decyzja pierwotna tzw. decyzja matka. W przyszłości postaramy się nie dopuszczać do takich sytuacji. Główną przyczyną powstałej sytuacji są braki kadrowe i nadmiar powierzonych obowiązków. Pracownik realizujący zadania z zakresu świadczeń

opiekuńczych dodatkowo realizuje zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, karty dużej rodziny, milickiego becika oraz z dodatku ośłonowego do realizacji którego nie otrzymaliśmy wsparcia w postaci dodatkowej osoby. Wcześniej zadaniami z zakresu świadczeń opiekuńczych zajmowały się dwie osoby. Po zmianach kadrowych w naszym dziale całość tych zadań została powierzona jednej osobie”.

(dowód akta kontroli str. 181)

7. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Wypłata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1923).

W okresie od 1.01.2017 r. do 2.04.2024 r. do OPS w Miliczu wpłynęło 25 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia. Pomoc przyznano 24 osobom. Ośrodek wydał 24 decyzje administracyjne w sprawie jednorazowego świadczenia (1 wniosek oczekuje na rozpatrzenie). Od treści wydanych decyzji żadna ze Stron nie wniosła odwołania do organu II instancji.

W toku kontroli sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznania jednorazowego świadczenia, w tym decyzje administracyjne o następujących numerach:

- 1. W.U-P.** – ŚR8250/Ż/00003/19 z dnia 26.11.2019 r.
- 2. K.G.** – OPS.ŚR.8250/Ż/000006/20 z dnia 3.03.2020 r.
- 3. D.B.-** OPS.ŚR.Ż/000921/23 z dnia 12.04.2023 r.
- 4. J.J.-**OPS.ŚR.Ż/000007/20 z dnia 2.12.2020 r.
- 5. W.Ż.-** ŚR.8250/Ż/000001/19 z dnia 4.04.2019 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia jest wniosek o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia wraz z kompletem dokumentów. Na złożonych wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski zawierały dane dotyczące osoby ubiegającej się o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia oraz dane dziecka, na które ustalane jest prawo do pomocy. Złożone były w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

Do wniosków dołączone były wymagane ustawowo zaświadczenia lekarskie tj.:

- zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego tytuł specjalisty w dziedzinie: ginekologii i położnictwa, perinatologii, neonatologii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej.
- zaświadczenie lekarskie potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż postępowania w przedmiocie ustalenia prawa do jednorazowego świadczenia prowadzone były terminowo. Decyzje zawierały datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, w jakim trybie służy od niej odwołanie. Rozstrzygnięcie decyzji wskazywało dane dziecka, na które przyznana jest pomoc oraz kwotę przyznanego świadczenia. Świadczenia przyznano i wypłacono w kwocie 4 000,00 zł jednorazowo. Decyzje administracyjne wydano w terminie, a sposób ich doręczenia był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 4 (J.J.) w dniu 20.10.2020 r. do Organu wpłynął wniosek od Pani J.J. o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia „Za życiem”. Organ dopiero w dniu 2.12.2020 r. wydał decyzję w przedmiotowej sprawie nr OPS.ŚR.Ż/000007/20, a więc z naruszeniem terminów określonych w art. 35 k.p.a. W aktach sprawy brak jest zawiadomienia do strony, w którym Organ poinformowałby o niezakończaniu sprawy w terminie, o przyczynach zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia.

Zgodnie z zasadą praworządności wyrażoną w art. 6 k.p.a. organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa, tym samym zobowiązane są przestrzegać terminów załatwiania spraw określonych w art. 35 k.p.a. Zgodnie z brzmieniem przywołanego przepisu prawa organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki (§ 1), a załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (...) – § 3. Ustawodawca treścią niniejszego

zapisu założył możliwość, iż sprawa przedstawiona organowi do załatwienia może okazać się zbyt kompleksowa i zawiła, aby mógł on wydać rozstrzygnięcie w podstawowym terminie 1 miesiąca. W takiej sytuacji organ ma prawo do przedłużenia terminu jej załatwienia do 2 miesięcy od daty wszczęcia postępowania. Przy czym należy pamiętać, że o każdym przypadku niezakończenia sprawy w terminie organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia. Obowiązek ten wynika z treści art. 36 § 1 k.p.a.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani J.J. decyzja dot. świadczenia „Za życiem” z dnia 2.12.2020 r. została wydana z naruszeniem terminów określonych w art. 35 k.p.a., ponieważ wnioskodawczyni złożyła wniosek o świadczenie „Za życiem” w dniu 20.10.2020 r. Pismo o zwiększenie dotacji do DUW zostało wysłane w dniu 20.10.2020 r. Decyzja o przyznaniu świadczenia „Za życiem” została wydana 2.12.2020 r. (po otrzymaniu dotacji z DUW). Zgodnie art. 35 par. 3 k.p.a.- załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. Jednakże w tym okresie w Polsce szalała pandemia i wszelkie prowadzenie spraw i postępowań administracyjnych było utrudnione. Dodatkowym utrudnieniem był fakt, że wtedy też zaczął się nowy okres zasiłkowy i świadczeniowy. Praca zdalna, utrudniony dostęp do urzędów i OPS-u, wzmożona absencja chorobowa pracowników. Te wszystkie czynniki mogły mieć wpływ na fakt, że nie zostało wydane zawiadomienie przedłużeniu terminu do załatwienia sprawy z uwagi na brak przesłanej dotacji. Pani J.J. była powiadomiona telefonicznie o możliwości wydania decyzji w późniejszym terminie, na co wnioskodawczyni wyraziła zgodę. Najważniejszy dla klientki był fakt, żeby świadczenie trafiło na jej konto przed świętami Bożego Narodzenia. Pracownik z wydaniem decyzji czekał aż do potwierdzenia wpływu dotacji na konto urzędu. Po uzyskaniu tej informacji bezzwłocznie wydano decyzję”.

(dowód akta kontroli str. 155-168)

W toku czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. brak weryfikacji orzeczeń o niepełnosprawności wnioskodawców oraz członków rodzin wnioskodawców w systemie Eksmoon,

2. przywoływanie w podstawie prawnej decyzji przyznającej prawo do świadczeń rodzinnych nieaktualnych rozporządzeń w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna,
3. błędne pouczenie w decyzji administracyjnej wydanej w sprawie świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego dotyczące środków odwoławczych w sytuacji, gdy organ odstąpił od uzasadnienia decyzji,
4. błędnie ustalony okres przysługiwania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego,
5. rozstrzygnięcie o składkach zdrowotnych w sentencji decyzji ustalających prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego,
6. niezapewnienie Stronie czynnego udziału w postępowaniu przed wydaniem decyzji ustalającej prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami na podstawie art. 5 ust.3 a ustawy o świadczeniach rodzinnych,
7. nieterminowe doręczenie Stronie decyzji dotyczącej przyznania świadczeń rodzinnych,
8. realizacja wypłaty świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego przed odebraniem decyzji przez Stronę,
9. nieterminowa realizacja wypłaty świadczeń rodzinnych,
10. brak uzasadnienia faktycznego i prawnego w decyzji przyznającej prawo do świadczeń rodzinnych dla osób ze statusem UKR
11. błędne oznaczenie strony postępowania w decyzji ustalającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
12. zmieniona błędna decyzja w sytuacji zgonu osoby wymagającej opieki – dot. zasiłku dla opiekuna,
13. brak zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8a ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych,
14. sporządzanie wniosków o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego przed uostatecznieniem się decyzji przyznającej osobie uprawnionej świadczenie z funduszu alimentacyjnego i niedołączanie do wniosków ostatecznej decyzji przyznającej świadczenia
15. nieterminowe sporządzenie informacji do komornika o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego,

16. wydanie decyzji dot. jednorazowego świadczenia „Za życiem” z naruszeniem terminów określonych w art. 35 k.p.a.

W wyniku kontroli sformułowano następujące zalecenia:

1. Weryfikować wnioskodawców oraz członków ich rodzin legitymujących się orzeczeniami o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności w systemie EKSMOON.
Podstawa prawna: art. 23b ust. 1 pkt 5 w związku z art. 23 ust. 8 ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323) oraz art. 14 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572).
Termin wykonania: na bieżąco.
2. Przywoływać w podstawie prawnej decyzji przyznającej prawo do świadczeń rodzinnych aktualne rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodziny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna.
Podstawa prawna: art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572).
Termin wykonania: na bieżąco.
3. W przypadku odstąpienia od uzasadnienia decyzji, w pouczenia o środkach odwoławczych informować stronę o prawie wniesienia skargi do Sądu Administracyjnego.
Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 7, art. 127 § 1 a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572).
Termin wykonania: na bieżąco.
4. Prawo do świadczenia pielęgnacyjnego ustala się na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. W przypadku wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności na czas określony, prawo do świadczenia pielęgnacyjnego ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia.

W związku z powyższym w sprawie nr 8 (M.M.) należy podjąć działania zmierzające do wyeliminowania z obiegu prawnego decyzji OPS.SR.513A/000722/24 z dnia 7.02.2024 r. oraz prawidłowo ustalić okres przysługiwania ww. świadczenia

Podstawa prawna: art. 24 ust 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323).

Termin wykonania: niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego.

5. W sentencji decyzji ustalających prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego nie rozstrzygać o składkach zdrowotnych i składkach na ubezpieczenie społeczne.

Podstawa prawna: art. 66 ust.1 pkt 28, art. 73 pkt 10 i art. 75 ust.11 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 146).

Termin realizacji: na bieżąco.

6. Przed wydaniem decyzji z zastosowaniem mechanizmu „zł za zł” w sprawach dotyczących zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami informować strony o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. W informacji wskazywać przesłanki zależne od strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykonane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem.

Podstawa prawna: art. 79 a, w związku z art. 10 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572).

Termin realizacji: na bieżąco.

7. Decyzje administracyjne doręczać Stronie niezwłocznie po ich wydaniu.

Podstawa prawa: art. 39 – art.49 b ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572).

Termin wykonania: na bieżąco.

8. Realizować wypłatę świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego po odebraniu decyzji przez Stronę.

Podstawa prawna: art. 110 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572).

Termin wykonania: na bieżąco.

9. Realizować wypłatę świadczeń rodzinnych w okresach miesięcznych.

Podstawa prawna: art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323).

Termin wykonania: na bieżąco.

10. W decyzjach przyznających prawo do świadczeń rodzinnych dla osób legitymujących się statusem UKR sporządzać uzasadnienia prawne i faktyczne. A w przypadku odstąpienia od uzasadnienia decyzji przywoływać w podstawie prawnej art. 107 § 4 k.p.a.

Podstawa prawna: art. 107 § 1, art. 107 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 – kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572).

Termin wykonania: na bieżąco.

11. Adresatem decyzji dot. ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla osoby niepełnoletniej wskazywać osobę uprawnioną do alimentów reprezentowaną przez przedstawiciela ustawowego.

Podstawa prawna: art. 9 ust 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

Termin wykonania: na bieżąco.

12. Zmieniać pierwotne decyzje w sytuacji, gdy zachodzi zmiana w sytuacji rodzinnej osób posiadających prawo do zasiłku dla opiekuna.

W związku z powyższym w sprawie nr 1 (I.T.) należy zmienić pierwotną decyzję nr ZR 8252/002513/14 z dnia 21.07.2014 r.

Podstawa prawna: art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 323) w związku z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 246).

Termin wykonania: niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego.

13. Zamieszczać w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacje, o których mowa w art. 8a ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych.

Podstawa prawna: art. 8a ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1909, art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia

7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1993)

Termin wykonania: na bieżąco.

14. Wnioski o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego sporządzać po ustatecznieniu się decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego,

Podstawa prawna: art. 27 ust. 3 a w zw. z art. 27 ust. 8 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

Termin realizacji: na bieżąco.

15. Informacje do Komornika o podjętych działaniach wobec dłużników alimentacyjnych sporządzać z zachowaniem terminów określonych w art. 35 k.p.a.

Podstawa prawna: art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz.U. z 2024 r., poz. 572).

Termin wykonania: na bieżąco.

16. Decyzję dotyczące jednorazowego świadczenia „Za życiem” sporządzać z zachowaniem terminów określonych w art. 35 k.p.a.

Podstawa prawna: art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz.U. z 2024 r., poz. 572).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. 2020, poz. 224), kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi Burmistrz Gminy Milicz trzeci włącza się do akt kontroli.

Do wiadomości:

1. Burmistrz Gminy Milicz

2. a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontroli i Nadzoru w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Ewelina Zygmunt

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Ewa Oleniacz
Zastępca Dyrektora
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej